

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2024-11-21

Ärendenummer
NV-06474-24

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över delar av betänkandet SOU 2024:35 En framtid för alm och ask - förädling, forskning och finansiering och förslag till förordning om ändring i växtskyddsförordningen (2022:795) (LI2024/01123)

Sammanfattning

Naturvårdsverket välkomnar att regleringen och finansieringen av bekämpning av almsjuka utretts. Naturvårdsverket instämmer med utredningens förslag i de delar som Naturvårdsverket blivit ombedd att yttra sig över (avsnitt 5.1, 5.3, 9.3, 9.4, 10.1 och 10.2). Naturvårdsverket tillstyrker även de ändringar som föreslås i Förslag till förordning om ändring i växtskyddsförordningen (2022:795).

Naturvårdsverket lämnar nedan synpunkter på de enskilda avsnitten i utredningen.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

5.1 Almsjukan – en ökänd global värsting

Naturvårdsverket instämmer med utredningens beskrivning av almsjukans mångfacetterade problematik och bedömningen att det är en svårbekämpad skadegörare som inte kan utrotas helt. Att inte fortsätta bekämpningen vore, som utredningen skriver, till stor skada för flera akut hotade arter som är beroende av almen, liksom för almens funktion i det gotländska landskapet. Värt att nämna är att almsjukan är ett av många hot mot den biologiska mångfalden.

5.3 Regler för effektivare insatser

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att det behövs regler för att säkerställa en effektiv bekämpning av almsjukan på Gotland. Reglering som ger myndigheterna möjlighet att vidta åtgärder i syfte att bekämpa skadegörare är nödvändig. Skälet till detta är att ett system som bygger på frivillighet är beroende av markägarens vilja att utföra nödvändiga åtgärder, vilken kan ändras både med ändrade ägarförhållanden eller med ändrade ekonomiska villkor och energipriser. Bekämpning av almsjuka behöver därför vara frikopplad från markägares medgivande och kräver stabil, långsiktig finansiering.

Av de två alternativen som föreslås bedöms en reglering genom växtskyddslagstiftningen vara mest ändamålsenligt, vilket Naturvårdsverket instämmer i. Vi bedömer likt utredningen att ett system som bygger på frivillighet inte säkerställer en effektiv bekämpning av almsjuka.

9.3 Fortsatt bekämpning av almsjukan på Gotland

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om långsiktiga årliga anslag för bekämpning för att undvika svackor i bekämpningsinsatserna, vilket skulle riskera att göra tidigare investeringar bortkastade. Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att det är av största vikt att fortsätta bekämpningen av almsjukan på Gotland. Både ur ett biologiskt mångfaldsperspektiv och ur ett landskaps- och kulturhistoriskt perspektiv är det angeläget att de kvarvarande gotländska almskogarna bevaras.

9.4 Regler för att bekämpa almsjukan på Gotland

Naturvårdsverket tillstyrker utredningens förslag om reglering genom växtskyddslagen och växtskyddsförordningen och att ansvaret läggs hos Skogsstyrelsen. Utredningen argumenterar väl för den föreslagna regleringen, och den bedöms rymmas inom bemyndigandet i växtskyddslagen samt vara i linje med regelverket i övrigt.

Naturvårdsverket står fast vid sin tidigare bedömning och avråder från alternativet om en reglering inom regelverket för invasiva främmande arter.

10.1 Samhällsekonomiska konsekvensanalyser

Naturvårdsverket delar utredningens bedömning att den samhällsekonomiska nyttan av att bevara almpopulationen på Gotland sannolikt är betydligt högre än det schablonvärde som framräknats i konsultrapporten. Av det skälet bör fortsatt bekämpning anses vara samhällsekonomiskt lönsam även med något ökade kostnader.

10.2 Preliminär konsekvensutredning gällande regler för att bekämpa almsjukan på Gotland

Naturvårdsverket delar utredningens beskrivning av alternativa lösningar och konsekvenser av om någon reglering inte kommer till stånd.

Växtskyddsförordningen

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget om ändring i växtskyddsförordningen.

Beslut om detta yttrande har fattats av vikarierande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av tillförordnade avdelningschefen Johan Bogren.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschefen Kerstin Åstrand och handläggarna Henrik Lange, Viktor Mäkitalo, Mimmi Skog och Maria Bond.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Johan Bogren

Kopia till:

li.smf@regeringskansliet.se

kn.remissvar@regeringskansliet.se